

Către Biroul de Conducere CCIR

Aprobat
Secretar General
Traian Caramanian

dl. Bogdan Daniel Vișan, Director Executiv, Departamentul Strategii, Politici, Programe și Juridic (DSPPJ), emite prezentul

RAPORT

Informare cu privire la stadiul demersurilor privind învățământul dual

Urmare consultării mediului de afaceri prin Camerele de Comerț și a modului în care a fost concepută *Metodologia de organizare și funcționare a învățământului dual*, în baza Ordonanței de urgență nr. 81/2016, care actualizează reglementările în materie din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, Camera de Comerț și Industrie a României, cu suportul Camerelor de Comerț și Industrie Județene, va continua demersurile inițiate în vederea implicării Sistemului Cameral în *proiectarea și implementarea programelor de formare în sistem dual*, valorizând utilitatea desemnării CCIR și CCIJ în ceea ce privește *autorizarea/acreditarea operatorilor economici implicați în formarea profesională*, în calitate de **organisme competente**, după *modelul german*, unde Camerele de Comerț asigură și dezvoltă legătura dintre *elev-școală-companie*.

Referitor la *Metodologia de organizare și funcționare a învățământului dual*, CCIR va menține următoarele propuneri și observații în dialogul cu noul Guvern:

- Metodologia limitează parteneriatul la companii, școală și autoritate publică locală, spre deosebire de modelele consacrate, care includ, în parteneriat, încă trei tipuri de entități interesate: sindicate, patronate și **Camerele de Comerț**;

- rolul parteneriatului public-privat nu este definit deși, conform exemplului german, acesta definește și propune (într-un cadru reglementat): profilele ocupaționale, conținutul formării și programul formării, în baza experienței pe care partenerii o dețin și a cunoașterii nevoilor angajatorilor, aceștia din urmă fiind cei în măsură să definească, în mod nemijlocit, conținutul pregătirii practice și teoretice, pentru a corespunde cerințelor lor de producție;
- ar fi oportun ca *autorizarea/acreditarea operatorilor economici, implicați în formarea profesională*, să fie în sarcina unui **organism competent**, ca de exemplu **Camerele de Comerț (modelul german)**. În acest context, pentru a obține un nivel calitativ ridicat al formării, *înregistrarea contractelor individuale, examinarea și certificarea ar trebui să se realizeze de către organisme competente*, Camerele de Comerț având expertiza necesară.

Precizăm că, în toată Uniunea Europeană, Camerele de Comerț au un rol bine definit în Sistemul de formare dual, dar acesta nu a fost luat în considerare în România deși Camera de Comerț și Industrie a României are calitatea unei instituții de utilitate publică și, pe cale de consecință, poate primi atribuții publice.

Prin dialogul cu autoritățile publice centrale și locale pe tema sistemului de învățământ dual, *Sistemul Cameral și-a asumat, în majoritatea județelor, un rol activ, în dezbatările organizate cu partenerii din mediul public și privat.*

Propunerile Camerelor de Comerț au inclus următoarele modificări și completări:

- implicarea Sistemului Camerelor de Comerț și Industrie, alături de celelalte structuri ale mediului asociativ, în ceea ce privește autorizarea/acreditarea operatorilor economici implicați în formarea profesională, prin învățământul dual, în marja art. 6 din Metodologie:

„Sunt asimilate operatorilor economici, în înțelesul prezentei metodologii și organizațiile care acționează în numele acestora (asociații profesionale, camere de comert, clustere, alte structuri associative ale operatorilor economici) pentru încheierea contractelor care reglementează învățământul dual.”

- completarea art. 15, cu o prevedere care să stipuleze ca din comisia de examinare să facă parte și un reprezentant al Camerelor de Comerț și Industrie.
- referitor la art. 14, alineatul 1 - inserarea unor prevederi clare pentru situația în care elevul, după formare, nu acceptă locul de muncă oferit, sau alege în scurt timp de la absolvire, alt loc de muncă;
- completarea art. 17, în sensul consultării Camerelor de Comerț și Industrie, încărcăt nu toate fac parte din CLDPS. Rolul Camerelor de Comerț și Industrie este important, încărcăt acestea pot avea o contribuție semnificativă în ceea ce privește obținerea de date privind necesarul de forță de muncă calificată;
- în vederea eficientizării organizării de clase pentru instruirea practică, conform prevederilor art. 18 alin. (2) - completarea articolului, cu următorul alinat:

Alineatul 2¹:

„În situația în care, pentru o calificare nu poate fi organizată o clasă cu practică la un singur operator economic, se permite asocierea de două firme pentru o specializare.”

- conform prevederilor art. 24, alin. (2), „Prin excepție de la prevederile alin.(1), se pot organiza unități de învățământ de stat cu personalitate juridică cu efective mai mici de elevi, dar nu mai puțin de 100 de elevi, care să ofere educație și formare profesională prin învățământ dual. În cazul în care nu se mai întunesc caracteristicile învățământului dual prevăzute la art. 3 și cerințele pentru organizarea acestuia, prevăzute la art. 4 din prezenta metodologie, unitatea de învățământ intră în structura unei alte unități de învățământ cu personalitate juridică din localitate”. Pentru rigoare, am solicitat o explicare mai detaliată a excepțiilor la care se face referire în acest alineat.
- în marja prevederilor legale reiterate, CCIR și Camerele de Comerț și Industrie Județene - *organizații create în scopul de a reprezenta, apăra și susține interesele comunității de afaceri*, au menirea de a reuni pe platforma camerală toți operatorii economici, acționând pentru dezvoltarea continuă a comunităților.

Astfel, s-a propus completarea art. 31, cu un nou alineat

Alineatul 6:

„Relaționarea între operatorii economici care organizează practică în învățământul profesional și Inspectoratele școlare, poate fi realizată de către Camerele de Comerț și Industrie județene.”

și completarea art. 33 alin. (3), prin inserarea sintagmei **Camere de Comerț și Industrie**, înainte de operatori economici.

- prezența Sistemului Cameral în fiecare județ al țării precum și competențele de specialitate - *elaborează, la nivel sectorial și de ansamblu, studii și analize economice*, conform prevederilor articolului 4, alineatul f), din Legea 335/2007, completată și modificată, motivează oportunitatea implicării Sistemului Cameral în fundamentarea cifrei de școlarizare a învățământului dual, pentru nivelele 3, 4 și 5 de calificare, conform articolelor 39, 49 și 60 din capitolul II al Metodologiei.

Astfel, s-a propus completarea articolelor menționate cu un nou alineat:

„În consultarea firmelor, privind nevoia de resursă umană calificată se va colabora cu Camerele de Comerț și Industrie, deținătoare ale bazelor de date cu operatorii economici activi din fiecare județ.”

- în ceea ce privește **art. 65**, nu sunt amintite prevederi referitoare la ponderea orelor de practică față de orele de teorie;
- referitor la *Contractul de parteneriat pentru formarea profesională a elevilor prin învățământul dual*, capitolul I, am subliniat faptul că nu se specifică poziția CCIR, a Camerelor de Comerț și Industrie Județene și nici rolul pe care acestea l-au avut în consultările privind elaborarea documentelor, inclusiv în implementarea noului sistem, ca parteneri;
- de asemenea, în ceea ce privește **capitolul VI**, art. 13, privind „răspunderea părților”, am arătat că ar fi necesară o prevedere amănunțită a obligațiilor pe care elevul, prin unitatea de învățământ ce îl reprezintă le va avea față de agentul economic, respectiv situația în care acesta refuză să-și mai execute voluntar contractul, fără o

notificare scrisă prealabilă sau fără a interveni unul dintre cazurile de forță majoră prevăzute de lege.

Totodată, în vederea îmbunătățirii cadrului legislativ specific educației și formării profesionale, au fost transmise o suită de propuneri privind **organizarea învățământului profesional și tehnic în sistem dual**.

Deductibilitățile fiscale prevăzute în OUG 84/2016 pentru cheltuielile făcute cu organizarea și funcționarea învățământului profesional și tehnic

Art. 62 lit. O:

„bursele, premiile și alte drepturi sub formă de cazare, masă, transport, echipamente de lucru/protecție și alte asemenea primite de elevi pe parcursul învățământului profesional și tehnic potrivit reglementarilor legale în domeniul educației naționale.”

Art. 68 alineatul 4:

„Sunt cheltuieli deductibile cheltuielile efectuate cu organizarea și funcționarea învățământului profesional și tehnic, în conformitate cu reglementările în domeniul educației naționale, cu excepția cheltuielilor cu amortizarea, care sunt deductibile potrivit prevederilor alin. 4 lit. d).”

OG 81/2016 art. 32 alineatul 5 (modificarea Legii educației)

„Operatorii economici care încheie contract de parteneriat cu unitățile de învățământ pot beneficia de facilități la plata impozitelor, taxelor și contribuțиilor datorate bugetului de stat, bugetului de asigurări sociale, bugetului fondurilor speciale sau bugetelor locale, potrivit prevederilor legale.”

Analiza acestor articole a evidențiat o reglementare confuză, nerezolvând problema de fond. Se face trimitere de la o lege la alta, fără concretizarea și clarificarea reglementărilor deducerilor fiscale posibile pentru operatorii economici care doresc să investească în învățământul profesional și tehnic.

Astfel, s-a propus corelarea actelor normative aplicabile în domeniul învățământului dual și prevederea foarte clară în Codul fiscal și în legislația muncii a unor aspecte precum: **cheltuielile deductibile cu organizarea învățământului profesional și tehnic**

(echipamente de lucru și protecție; transport, masă, cazare; controlul medical periodic; echipamente, utilaje destinate practiciei în producție; burse suplimentare în funcție de evaluările periodice susținute de operatorul economic); **scutirea de cheltuieli aferente salariilor** atât la angajat cât și la angajator, pentru elevul angajat în aceeași firmă pe o perioadă egală cu perioada de practică; **obligativitatea angajării absolventului** școlii profesionale (sau continuarea studiilor în învățământul superior) în cadrul organizației/operatorului economic care a organizat practica, pe o perioadă minimă egală cu perioada de practică.

În ceea ce privește **Legea Educației Naționale, la art. 25, alin. (6)**, cu modificările și completările ulterioare, se menționează că „aspectele specifice privind organizarea și funcționarea învățământului dual, admiterea în învățământul dual, durata și conținutul programelor de pregătire profesională, modul de organizare și desfășurare a examenului de certificare a calificării, sunt reglementate prin metodologii specifice, aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice, în urma consultării reprezentanților operatorilor economici și a altor structuri reprezentative ale mediului economic interesate”. În opinia Camerelor de Comerț, mobilizarea factorilor de decizie ar trebui să fie exemplară, pentru a se putea realiza, în timp util, acest deziderat.

Propuneri:

- **stabilirea unui grup de lucru la nivelul CCIR, cu implicarea Sistemului Cameral (toate Camerele de Comerț și Industrie Județene) în definirea unui punct de vedere care să corespundă interesului firmelor și care să pornească de la realitățile actuale din sistemul de învățământ pentru a se rezolva câtevadeziderate importante;**
- **calificarea forței de muncă, prin intermediul învățământului profesional, să fie aceea cerută de piața muncii din România;**
- **implicarea structurilor associative ale mediului de afaceri: Camere de Comerț, asociații patronale de ramură, clustere, alte structuri associative ale mediului de afaceri, prin încheierea unor parteneriate corespunzătoare între entitățile de învățământ și mediul de afaceri;**
- **organizarea la nivelul CCIR în colaborare cu principalele patronate a unei dezbateri pentru a prezenta Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social,**

Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și Ministerului Educației Naționale un punct de vedere ferm și foarte bine documentat.

Actualul Guvern vizează, conform strategiei sale, dezvoltarea sistemului și investițiile în formarea tinerilor în meserii căutate pe piața muncii prin:

- burse profesionale în valoare de 400 lei pe lună pentru fiecare dintre tinerii care urmează învățământul profesional;
- reînfințarea școlilor de meserii, inclusiv a celor postliccale pentru formarea profesională;
- lansarea unui program de susținere în parteneriat public-privat a școlilor profesionale și de meserii, care va contribui la formarea tinerilor în meserii căutate pe piața muncii (strungar, sudor, electricieni, mecanici etc.).

Domnul Pavel Năstase, Ministrul Educației Naționale a declarat recent, în fața comisiilor de specialitate din Parlamentul României, că trebuie identificată o reglementare astfel încât școlile profesionale din învățământul dual să capete recunoașterea cuvenită și să își demonstreze utilitatea pentru nevoile reale ale pieței muncii.

Bogdan Daniel Vișan,

Director Executiv DSPPJ

